

ח' אדר ב', תשע"ט, 13.3.2019

גיליון מס' 652

פרשת ויקרא

הקור האתי של החטאת

מאת הרב מל בורגנסקי, מעלה גלבו

פרשות הקרבנות מפגישות אותנו עם שפה אחרת, שפה שאיננו מכירים ואיננו דוברים בה. מהי המשמעות של השחיטה, זריקת הדם, הקטרת האיברים? האם בכלל ישנה משמעות? לעתים זוהי ממש שפת סתרים, קוד. אני רוצה לנסות ולהציע כאן פרשנות לאחד מן הקודים האלה, ולהתבונן בקיצור נמרץ בפרשת החטאת המצויה בויקרא פרק ד'.

באופן מפתיע התורה אינה מתחילה לעסוק בחטאת של האדם הפשוט, אלא דווקא בזו של חשובי העם: הכהן המשיח והנשיא, ועל פי פירוש חז"ל, גם בזו של חכמי הסנהדרין. רק לאחר מכן עוסקת התורה בחטאיו של האיש הפשוט. יש בכך כדי לומר שחטא של מנהיג חמור מזה של אדם פרטי, אולי מפני שהוא משפיע על סביבתו, אולי מפני שזה חילול ה', ואפשר אף מסיבות אחרות.

כך הוא הדבר גם לגבי הקרבן שעליהם להביא: לא זו בלבד שהתורה אינה מקלה עליהם, אלא אדרבה, קרבנם של אנשי הציבור גדול יותר: כאשר כהן משיח חוטא עליו להקריב פר חטאת; כך גם כאשר כל עדת ישראל יחטאו מפני הוראה שגויה של הסנהדרין. איש פשוט, לעומת זאת, מביא עז או כבש.

נקודה שלישית בהקשר הזה היא נתינת הדם. באופן מפתיע מעט, דם קרבנות הכהן המשיח והסנהדרין אינם נזרקים כבשאר הקרבנות על המזבח החיצון; דמם מובא פנימה אל אהל מועד, ומוזה שבע פעמים על הפרוכת ועל קרנות מזבח הזהב. מסתבר שחטא שנעשה בידי ראשי הקהל חמור מכדי שהכפרה עליו תיעשה על המזבח החיצון. כדי לכפר על חטא כזה יש להיכנס אל הקדש, ורק משם ניתן להביא כפרה וסליחה לחטא כה חמור.

מדוע?

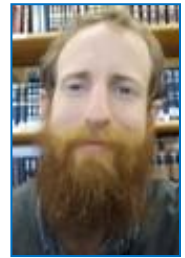
מסתבר, וכך עולה מכתובים שונים בתורה, שהחטא מערער משהו בקדושה של המשכן עצמו. הוא פוגע בהשראת השכינה, שהיא תכליתו של המשכן – וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכָם (כה,ח). ואם הדבר נכון תמיד, על אחת כמה וכמה שהוא נכון בחטא של הכהן המשיח והסנהדרין. לכן צריך להכניס את דם קרבנותיהם פנימה אל הקדש, להזות ממנו שם ולהראות כי אנו מודעים לחומרת העבירה, ולכך שהיא נוגעת אל הקדש ומערערת אותו, ולבקש שהשכינה תמשיך לשרות עמנו על אף חטאינו. בניגוד לחשיבה השגורה, המשכן אינו מכפר על כל פשע וחטא; אולי להפך, הפשעים והחטאים עשויים להביא לאבדן המשכן והשכינה, ותפקיד הקרבנות אינו אלא להזכיר לנו זאת כדי להשיב את השכינה אלינו.

המסקנה לגבי חשיבותה של ההתנהגות הראויה של המנהיגים ברורה ומובנת מאליה...

ואנחנו - נתפלל להשראת השכינה עלינו, ונהיה מודעים לכך שמעשינו הטובים הם שיביאו אותה עלינו, ולכך שלצערנו, מעשינו הרעים הם שמרחיקים אותה מאיתנו.

שבת שלום

הרב **טל בורגנסקי**, תושב **מעלה גלבע**. מלמד בישיבת מעלה גלבע גמרא ומחשבת ישראל, ומרכז את תכנית 'השילוב המשלב' המשלבת בעלי לקויות תקשורת בישיבה.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [subscribe](#) בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב [unsubscribe](#) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il